

DOSSIER INFORMATIU ACTIVITATS COMMEMORATIVES DEL CENTENARI DE LA RIUADA DE 1907

L'any 2007 es compleix el centenari de la riuada de 1907 que afectà les conques del riu Segre i Ebre, essent una de les més importants de les què se'n té constància a la ciutat de Lleida. A més a més, també es compleix el 70è aniversari de la riuada de 1937 i el 25è de les inundacions de 1982.

La **riuada de 1907** suposà un impacte molt important a l'entorn fluvial de la ciutat de Lleida. La riuada comportà uns canvis urbanístics notables com ara l'ampliació de la banqueta cap al riu i la construcció d'un mur de defensa pels barris de Ferran i Noguerola. La riuada tornà a destruir el pont medieval i això comportà la seva substitució definitiva per un pont ferro de nova tecnologia, inaugurat el 1911. El cabal de la riuada de 1907 fou gairebé el doble de la segona crescuda més important del segle XX (1937) i els danys es calcularan per primer cop en xifres milionàries.

Fou la primera riuada documentada gràficament de la història de Lleida, la qual cosa li dóna una riquesa documental excepcional que ha permès estudiar amb profunditat la seva magnitud i els seus efectes. El fotògraf lleidatà Herrera Ges en farà un reportatge complet, així com Frederic Ballell, un dels pioners del fotoperiodisme a Catalunya, que visita i fotografia el riu i la ciutat després de la riuada. Lleida es refà de la riuada amb un pont nou, la millora de la banqueta i dels Camps Elisis, i tot plegat comporta una il·lusió nova pel futur de la ciutat.

El marc de la Capitalitat de la Cultura Catalana que ostenta enguany Lleida, és una oportunitat immillorable per a commemorar aquests fets, resultat d'uns fenòmens hidrològics extrems de gran interès científic i social, amb la voluntat d'atansar-los a tots els ciutadans.

Els actes de commemoració se celebraran a Lleida durant la tardor de 2007 i estan organitzats per la Universitat de Lleida i la Fundació de la UdL, en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Acció Cultural de l'Ajuntament de Lleida i l'Institut d'Estudis Ilerdencs. Els patrocinen la Confederación Hidrográfica del Ebro, l'Agència Catalana de l'Aigua, ENDESA Generación SA, la Fundació Sorigué, l'Agència d'Ajuts Universitaris i de Recerca de la Generalitat de Catalunya, la Subdelegació del Govern a Lleida, el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i el Consell Comarcal del Segrià.

COMISSIÓ ORGANITZADORA

- J. Carles Balasch (Universitat de Lleida)
- Ramon J. Batalla (Universitat de Lleida)
- Josep M. Masich (Universitat de Lleida)
- Manel Pascual (Agència Catalana de l'Aigua) i
- Rubén Remacha (Subdelegació del Govern a Lleida, Universitat de Lleida)

ACTIVITATS COMMEMORATIVES PREVISTES

1. EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA: '1907: La riuada del Segre a Lleida. Del relat històric a la interpretació actual'.

L'exposició, comissariada per Ruben Remacha i J. Carles Balasch de la UdL i organitzada conjuntament entre l'IMAC-Ajuntament de Lleida i la Universitat de Lleida, s'inaugura el dia 4 d'octubre a la Sala de Sant Joan i restarà oberta al públic fins el 4 de novembre. S'acompanya d'un volum especial editat a 'La Banqueta' que porta per títol: **1907: La riuada del Segre a Lleida. Relat històric i interpretació actual**, del qual en són autors J. Carles Balasch, Ruben Remacha, Xavier Eritja (Ateneu Popular de Ponent) i Alberto Sánchez (Universitat de Lleida). La presentació del llibre està prevista pel dia 22 d'octubre a la mateixa Sala de Sant Joan. L'exposició, resultat d'un treball de recerca, presenta imatges inèdites de fotògrafs locals i catalans -com ara l'obra íntegra de la riuada de Herrera i Ges- on es poden veure instantànies relacionades amb els salvaments, la recuperació de Lleida, els governants de l'època, etc. Tot plegat es completa amb una reconstrucció científica dels elements físics de la riuada.

Foto: 'El lleidatans contemplen amb expectació l'embat del Segre contra la banquetta la tarda del 22 d'octubre de 1907' (autor desconegut, Arxiu Gómez-Vidal)

2. CICLE DE CONFERÈNCIES: 'Les riudes: de la catàstrofe natural a la regeneració ambiental'.

El cicle està organitzat conjuntament per l'Institut d'Estudis Ilerdencs i la Universitat de Lleida Especialistes de renom nacional i internacional, com per exemple el professor Alan Werritty Director del *UNESCO Centre for Water Law, Policy and Science* ubicat a la Universitat de Dundee, Escòcia, recullen i exposen els principals aspectes històrics, físics, econòmics, socials i de gestió al voltant del fenomen de les riudes. Les ponències del cicle s'han recollit en el volum nº23 de la col·lecció 'Quaderns de l'Institut' publicat per l'Institut d'Estudis Ilerdencs que ha estat editat a cura de Ramon J. Batalla i J. Carles Balasch.

Les riudes del desastre natural a la regeneració ambiental
cicle de conferències

Aquest cicle de conferències s'organitza amb motiu de la commemoració del centenari de la riuda de 1907 i té com a objectiu donar a conèixer al gran públic el fenomen natural de les riudes al Segre, tant presents a la història de Lleida, així com a l'Ebre i també en un àmbit més global. Les conferències presenten les riudes com un fenomen de caire complex i ho fan, per tant, des de diverses perspectives científiques, tècniques i de gestió. Les conferències aniran a càrrec d'experts de diverses branques de les ciències naturals, socials i de l'enginyeria i van adreçades tant a persones de l'àmbit universitari –ja sigui professors, investigadors o estudiants– com també i, molt especialment, al públic en general. El cicle es desenvoluparà amb una periodicitat de dues conferències setmanals, al llarg de les quatre setmanes del mes d'octubre de 2007. De forma paral·lela, i des del Servei de Publicacions de l'Institut, es publicarà un llibre d'actes del cicle, editat a cura dels organitzadors de l'activitat, Ramon J. Batalla i J. Carles Balasch.

Organitzen:
INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCs
Fundació Pública de Lleida
Universitat de Lleida

Patrocinen:
Agència de Gestió d'Aigua i de Recursos i de Finances
endesa
Fundació SORIGUÉ

Col·laboren:
Agència Catalana de l'Aigua
100 ANIVERSARI
SEGRIA
Ajuntament de Lleida

Fotografia número 308, El pont a l'endemà que es trenqués, del Fons Herrera i Casé, cedida pel Bisbat de Lleida.

Informació:
Servei de Difusió Interior de l'IEI
Plaça Catedral, s/n - 25002 Lleida
Telèfon 973 271 500
Fax 973 274 538
difuint@diputaciollleida.cat
www.fpiei.cat

9, 10, 16, 17, 23, 24, 30 i 31
d'octubre de 2007
19,30 hores
Aula Magna de l'IEI

Les riudes del desastre natural a la regeneració ambiental
cicle de conferències

La conferència inaugural, a càrrec del president de l'ONG Geòlogos del Mundo, tindrà lloc el dia 9 d'octubre, i la resta es faran tots els dimarts i dimecres d'octubre, a dos quarts de vuit del vespre, a l'Aula magna de l'IEI. El programa complet de les vuit conferències és el següent:

1. EL FENÓMENO DE LAS INUNDACIONES A ESCALA PLANETARIA. UN RIESGO (IN)EVITABLE

Sr. Ángel Carbayo, ONG Geólogos del Mundo

9 d'octubre de 2007

2. EL SEGUIMIENTO DE LAS AVENIDAS EN LA CONFEDERACIÓN HIDROGRÁFICA DEL EBRO DURANTE LOS ÚLTIMOS SESENTA AÑOS

Sr. César Ferrer, Área de Hidrología y Cauces, Confederación Hidrográfica del Ebro

10 d'octubre de 2007

3. PERSPECTIVA HISTÓRICA E HIDROLÓGICA DE LAS RIADAS DEL SEGRE Y EL EBRO A LO LARGO DEL SIGLO XX

Sr. Manuel Novoa, Demarcación de Costas en Cataluña, Ministerio de Medio Ambiente

16 d'octubre de 2007

4. LES RIUADES A LA CONCA MEDITERRÀNIA. UN FENOMEN RECURRENT

Dr. Maria del Carme Llasat

GAMA, Departament d'Astronomia i Meteorologia, Universitat de Barcelona

17 d'octubre de 2007

5. LIVING WITH FLOODS: SOCIETAL RESPONSES TO CHANGING FLOOD RISK IN THE 21ST CENTURY

Dr. Alan Werritty

School of Social Sciences - Geography and UNESCO Centre for Water Law, Policy and Science, University of Dundee, Escòcia
23 d'octubre de 2007

6. L'ACCIÓ DE LES RIUADES SOBRE EL TERRITORI. REPTES ACTUALS DE LA RECERCA FLUVIAL

Dr. Damià Vericat

Centre for Catchment and Coastal Research, The University of Wales, Aberystwyth
24 d'octubre de 2007

7. COSTES Y BENEFICIOS DE LA RESTAURACIÓN FLUVIAL EN EL MARCO DE LA DIRECTIVA MARCO DEL AGUA

Dr. Carlos M. Gómez

Departamento de Fundamentos de Economía e Historia Económica, Universidad de Alcalá
30 d'octubre de 2007

8. ELS RIUS I ELS USOS DE L'AIGUA: PARADOXES D'UNA SOCIETAT BENESTANT

Dr. Antoni Palau

Departament Medi Ambient i Ciències del Sòl, Universitat de Lleida
31 d'octubre de 2007

3. EDICIÓ DEL LLIBRE: 'Les aigües a la conca del Segre' una obra de divulgació científica sobre els diferents components de les aigües de las comarques de Lleida. La seva publicació està prevista pel mes de juny de 2008 i ha estat coordinada per Ramon J. Batalla i J. Carles Balasch, i compta amb un equip editorial format per Manel Pascual, Josep M. Masich i Rubén Remacha. Amb l'edició d'aquesta obra es pretén, no només deixar testimoni dels fets de 1907, sinó també divulgar, amb rigor científic, els principals temes relacionats amb les Ciències de l'aigua a les terres de Lleida. El llibre abordarà aspectes socials, físics, econòmics, històrics, d'enginyeria i de gestió al voltant de les aigües i els ecosistemes aquàtics del riu Segre i la seva conca.

El llibre s'estructura en 15 capítols elaborats per especialistes en cadascuna de les matèries indicades. El llibre s'editarà en català i cada capítol portarà resums en castellà i en anglès. El glossari bàsic de termes: riu, riuada, hidrologia, conca, regadius, recursos hídrics, infraestructures hidràuliques, sediments, clima

4. RESTITUCIÓ I COL-LOCACIÓ DE PLAQUES COMMEMORATIVES DE LES RIUADES DE 1907 I 1982.

A banda de les cròniques escrites i del record que de generació en generació ha perpetuat la memòria d'aquesta riuada, a la ciutat de Lleida existeix una placa on es deixa constància del nivell que assoliren les aigües el 22 d'octubre de l'any 1907. La restauració d'aquesta placa, impulsada des de la Comissió Organitzadora dels Actes Commemoratius de la riuada de 1907, l'ha portada a terme l'Ajuntament de Lleida en el marc de la remodelació dels Camp Elisis. En el mateix sentit, la Subdelegació del Govern de l'Estat a Lleida col·locarà també una placa commemorativa a la façana de l'edifici que marcarà el nivell màxim de l'aigua assolit durant de la riuada de l'any 1982.

